

KAITSEMINISTEERIUM

Teie: 06.10.2026 nr

MTÜ Saare Rannarahva Selts
MTÜ Looduse ja Inimeste Eest

Meie: 20.10.2026 nr 2-2/26/53-5

mtu.loodus@gmail.com

Vastus ühispöördumisele teabe saamiseks ning teabenõude ja selgitustaotlusele

Täname Teid põhjaliku analüüsi ning Eesti riigikaitse ja julgeoleku teemadel kaasamõtlemise eest. Hindame kõrgelt Teie panust ja asjatundlikku viidetega materjali, mis juhib tähelepanu kaasaegse droonisõja spetsiifikale ja tuuleparkide potentsiaalsele koosmõjule.

Soovime Teie pöördumises toodud teemadele ja muredele anda Kaitseministeeriumi laiema strateegilise ja tehnilise vaate.

Eesti Vabariigi laiapindne julgeolek seisab täna mitmel kriitilisel sambal, millest kaks olulisimat on vankumatu sõjaline kaitsevõime ning kindel energiajulgeolek. Venemaa agressioon Ukrainas on tõestanud, et energiasõltumatus ja hajutatud taastuvenergia tootmisvõimsused ei ole pelgalt majanduslikud eesmärgid, vaid eksistentsiaalne osa riigi vastupanuvõimest. Seetõttu ei ole Kaitseministeeriumi eesmärk pelgalt tuuleparkide rajamist keelata, vaid leida tehnoloogilised lahendused, kuidas meie energiataristu ja sõjalised vajadused saaksid samas ruumis edukalt koos eksisteerida.

Juhime tähelepanu, et meretuuleparkide alad määrati Vabariigi Valitsuse otsusega juba 2022. aastal. Seoses nende alade arendamisega oleme teinud olulisi samme riigikaitse eelhoiatuse tagamiseks. Kaitseväge hinnangul võimaldab uus rajatav Kõpu õhuseireradar koos teiste hangitavate seadmete ning tuvastusseadmetega tõsta nimetatud aladel meretuulikute kõrguse üle 300 meetri. See tähendab, et kaasaegse ja mitmekihilise seirevõrgustikuga on võimalik tagada eelhoiatus ka kõrgete tuulikute läheduses. Teadvustame ühtlasi, et lahinguväljal sõjalise tehnoloogia, mis ei piirdu pelgalt droonidega, üha laialdasem kasutamine nõuab meie õhuseire ja õhutõrje lähenemise pidevat ülevaatamist.

Mõistame Teie viidatud allikates (Lähis-Ida ja Ukraina konfliktide näitel) toodud muret odavate ja madalalt lendavate mehitamata õhusõidukite arengu osas. Teadvustame, et iga suuremahulise infrastruktuuri rajamisega kaasneb mõju eelhoiatussüsteemile.

Selleks, et tagada pidev olukorrateadlikkus ja maandada riske riigikaitseliste seadmete kasutamisel ka tulevikus, on Kaitseministeerium koos Kaitseväega tellinud uue uuringu. Antud uuring lisandub juba varasemalt tehtud mereseire mõjude analüüsile ning keskendub spetsiifiliselt tuuleparkide mõju analüüsimisele Kaitseväes kasutatavates sagedusalades. Uuringu eesmärk on tuvastatud negatiivsetele mõjudele leida konkreetset leevendusmeetmed.

Teie pöördumises loetletud tehnoloogilised suunad – nagu näiteks lokaalsed sensorid, täiteradarid ja Edge-Computing andmetöötlus – haakuvad hästi laiema visiooniga, mida Kaitseministeeriumi valitsemisala ja liitlased (sh Euroopa Kaitseagentuur) uurivad, et saavutada uue põlvkonna paindlik ja mitmekihiline eelhoiatussüsteem.

Kinnitame Teile, et Kaitseministeerium ei tee kompromisse Eesti riigi sõjalise kaitstuse osas. Eesti kaitsevõime tähtsaks osaks on ja jääb toimiv eelhoiatussüsteem. Meie eesmärk on leida ja rakendada innovaatilisi tehnoloogilisi lahendusi, mis võimaldavad Eestil olla samaaegselt nii sõjaliselt kaitstud kui ka energeetiliselt iseseisev.

Alljärgnevalt esitame Kaitseministeeriumi strateegilise vaate ja vastused Teie 07.10.2026 tõstatatud viiele küsimusele, sidudes need riigi laiemate otsuste ja plaanitavate tehnoloogiliste lahendustega.

1. Kas Kaitseministeeriumi seisukoht tuuletööstuse ja riigikaitse vahelises prioriteetsuses on muutunud?

Kaitseministeeriumi vaieldamatu prioriteet on ja jääb Eesti Vabariigi sõjalise kaitsevõime tagamine. Riigikaitse ja hajutatud energiataristu ei ole tänapäevases sõjapidamises teineteist välistavad. Lääne-Eesti merealadel teatud kõrguspiirangute leevendamise eeldus on uute ja võimekamate sõjaliste seiresüsteemide kasutuselevõtt. Meie eesmärk ei ole eelistada tööstushuve, vaid tagada olukord, kus Eestil on nii kaasaegne õhuseirevõimekus kui ka kriisiajal toimiv autonoomne energiavarustus, mis toetab sõjalist logistikat ja riigi toimepidevust.

Vabariigi Valitsus määras meretuuleparkide alad juba 2022. aastal ning Kaitseministeeriumi eesmärk on leida neil aladel lahendused, mis tagavad riigikaitse huvide kaitstuse.

2. Kuidas ja missuguste meetmetega arvestatakse riigikaitse kujundamisel füüsikaseadusi (eelkõige radarihäireid)?

Kaitseministeerium teadvustab täielikult füüsikaseadusi – tuulikute mastide tekitatud "pimealasid", labade elektromagnetilisi peegeldusi ja Doppleri efekti. Just nende füüsikaliste piirangute tõttu ei saa me tugineda vananenud tehnoloogiale.

Kõpu poolsaarel asuv kaugvaatlusradar võimaldab koos teiste hangitavate seadmetega nimetatud meretuuleparkide aladel tuulikute kõrguse tõsta üle 300 meetri, ilma et me kaotaksime täna eksisteerivat eelhoiatusvõimet. Lisaks on Kaitseministeerium koos Kaitseväega tellinud uue, spetsiifilise uuringu. See lisandub varasemalt tehtud mereseire mõjude analüüsile ja uurib detailselt tuuleparkide mõju Kaitseväes kasutatavatele sagedustele. Uuringu peamine eesmärk on leida tuvastatud füüsikalistele mõjudele konkreetseid tehnoloogilised leevendusmeetmed.

3. Kuidas on ministeerium analüüsinud ja arvesse võtnud käimasolevate sõdade (sh Ukraina ja Lähis-Ida konfliktide) kogemusi? Kaasaegsed konfliktid on kinnitanud asümmeetrilise sõjapidamise, eriti odavate droonide ja parvetaktika ohtlikkust. Nende õppetundide analüüs on Eesti eelhoiatussüsteemi ja õhutõrje planeerimise alustala.

Ukraina ja Lähis-Ida kogemus näitab, et tugineda ei saa ainult üksikutele suurtele ja kergesti haavatavatele radaritele. Vaja on mitmekihilist ja hajutatud sensorvõrgustikku (nn Layered Defence). Teie pöördumises loetletud lahendused – lokaalsed täiteradarid, elektro-optilised sensorid, passiivne seire ja tehisintellektil põhinev andmetöötlus – haakuvad nende suundadega, mida Kaitseministeeriumi valitsemisala ja liitlased analüüsivad. Eesmärk ei ole luua "ründe koridore", vaid katta tuuleparkide alad uue põlvkonna paindlike sensoritega, mille arendamist koordineerib muuhulgas ka Euroopa Kaitseagentuur.

4. Kuidas suhestub Eesti plaan Ühendriikide valitsuse ja Pentagoni otsustega peatada tuuleprojektid riikliku julgeoleku kaalutlustel? Eesti ja Ameerika Ühendriikide sõjalis-geograafiline reaalsus on kardinaalselt erinev. Pentagon on teostanud analüüsi ja seadnud piiranguid tuuleparkide rajamisele oma radarisüsteemide läheduses, kuid USA omab tuhandete kilomeetrite pikkust strateegilist sügavust. Neil on võimalus paigutada oma elutähtsat energia- või militaartaristut kaugesse tagalasse, eemale potentsiaalsetest ohtudest.

Eestil selline strateegiline sügavus puudub – kogu meie riigi territoorium paikneb vahetult idanaabri elektroonilise võitluse ja õhuseire keskuste naabruses. Kuna me peame opereerima, kaitsma oma riiki ja tagama varustuskindluse väga piiratud territooriumil, ei saa me lahendada uue taristu ja seiresüsteemide vahelisi konflikte puhtalt ruumilise eraldamisega (nagu seda teeb USA). Eesti ainsaks valikuks on riskide maandamine tehnoloogilise innovatsiooni ja hajutatud sensorite kaudu, mis säilitaksid samaaegselt nii sõjalise avastamisvõime kui ka riigi püsima jäämiseks vajaliku autonoomse energiavarustuse.

5. Missugune on ministeeriumi ametlik seisukoht Rootsi valitsuse otsuse suhtes? Austame Rootsi valitsuse ja kaitsejõudude suveräänset otsust 13 meretuulepargi rajamise menetluse lõpetamisel. Iga riik hindab oma riigikaitse riskide lähtuvalt spetsiifilisest geograafiast, olemasolevast radariarhitektuurist ning riiklikest energiaalternatiividest (Rootsi tuuma- ja hüdroenergia osakaal erineb oluliselt Eesti omast).

Kaitseministeeriumi lähenemine baseerub Vabariigi Valitsuse 2022. aasta otsusel, mis määras

kindlaks tuuleparkide alad, aga eeldusel, et kaasnevad riskid on asjakohaste kompensatsioonimeetmete ja kaasaegse seiretehnoloogiaga (sh Kõpu radar ja teised planeeritavad tuvastusseadmed) maandatavad. Meie fookus on leida tasakaal, kus rahvuslik energiajulgeolek toetab, mitte ei nõrgenda laiapindset riigikaitset.

Oleme igati avatud sisulisele arutelule ning kinnitame jätkuvat valmidust kohtuda Teie ekspertidega, et arutada tehnoloogilisi lahendusi ja uuringute tulemusi põhjalikumalt.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Siim Sukles
kaitsetööstuse ja innovatsiooni asekanstsler

Koopia: Riigikaitsekomisjon
Kaitsevägi